

TEKST: LUT VAEL – FOTO'S: LISA VAN DAMME EN KAREN NACHTERGAELE

20 JAAR KRAS, EEN TERUGBLIK MET EEN COÖRDINATOR DIE BARST VAN ENERGIE.

OP EEN ZONNIGE SEPTEMBERROCHTEND BLIKTEN WE MET RIA ROOSENS VOORUIT OP DE TOEKOMST, DEZE VAN HAAR PERSOONLIJK EN DEZE VAN KRAS VZW WAAR ZIJ AL 20 JAAR WERKZAAM IS ALS COÖRDINATOR.

KRAS viert op 20 oktober haar 20-jarig bestaan. Jij bent een heel groot deel van die geschiedenis. Je kwam van-uit Spoor 2 in Hamme, een pioniersproject dat werkte op enthousiasme en drive van een kleine hechte ploeg professionals. Was de stap naar Gent groot?

Dat was het zeker. Hamme is in vergelijking met Gent een dorpje. Ik was vooral getroffen door de enorme aanwezigheid van armoede. Dat was tegelijk een openbaring maar ook een pijnlijke confrontatie.

Het werd uiteindelijk een lang verhaal, KRAS en Ria? Wat maakte dat je zo lang bleef?

Ik heb een zeer sterk gevoel voor gerechtigheid. Ik sta op mijn achterste poten als mensen slecht behandeld worden. In de vele jaren werken voor en met KRAS heb ik de eer gehad heel veel gezinnen in armoede van dichtbij te mogen kennen. Daar voel ik mij nog altijd dankbaar om. Ik heb zo heel veel geleerd over armoede. Maar vooral hou ik er een immens respect voor deze gezinnen aan over. Het zijn mensen zoals jij en ik, maar potverdorie, die staan elke dag weer op om er opnieuw tegenaan te gaan! Je moet wel door de miserie naar de mens voor je kijken om dat te kunnen zien! Ik vond altijd mijn drijfveer bij de mensen zelf.

In al die jaren is er veel veranderd. Wat waren voor jou belangrijke evoluties?

Ik ben er altijd tegen geweest dat mensen in hokjes worden gestopt. Mensen in armoede zouden zoveel baat hebben bij een brede en sterke coalitie die zich vormt rond hun noden en behoeften en niet rond deze van organisaties of sectoren. Maar we zijn van ver moeten komen. Toen ik begon werd er nog neergekeken op vrijwilligersorganisaties en zeker op deze met zogenaamde caritatieve inborst. Ik heb het moeilijk met elke vorm van polarisering. KRAS moest voor mij neutraal kunnen zijn in de dienstverlening, ondanks dat vele werkingen gegroeid zijn uit parochiale werkingen. Door de jaren heen is men gaan inzien dat wij los van hokjes werken en zeer zinvolle zaken doen met vrijwilligers en op een goede manier gekend zijn bij velen.

Bij de start had ikzelf – en ook KRAS – weinig ervaring in het structureel werken. Ik was op zoveel mogelijk plaatsen aanwezig. Ik heb veel geluisterd, veel linken gelegd, ik bood onze werking aan als partner. Dat heeft uiteindelijk opgeleverd. Die erkenning van anderen en niet in het minst van het stedelijk beleid, is ook voor onze vrijwilligers van groot belang geweest. ►►►

►►► **Een vrijwilligerswerking kent zo zijn eigen problemen. Hoe ben je daarmee omgegaan?**

Met heel veel tijd en boterhammen! De sterkte en de zwakte van de KRAS-vrijwilliger zijn twee kanten van dezelfde medaille! Onze vrijwilligers zijn mensen die zich al jarenlang zeer trouw inzetten. Die dragende vrijwilligers vinden we moeilijk in de nieuwe generaties. Dat is een zorg voor de toekomst! Het is een langzaam proces waar we toch wel in de diepte proberen te werken.

Zelf leerde ik de KRASwerking kennen vanuit onze projectwerking 't Vergiet en het opstarten van een dialoog rond de voedselbedeling. Hoe keek jij aan tegen die vraag naar inspraak van de gebruikers van jullie dienstverlening?

In het begin lag dat gevoelig bij de armoedediensten. Men voelde zich aangevallen. Iedereen zat ook nog eenzaam op zijn eigen eiland. Gaandeweg groeide de openheid om naar elkaar te luisteren. Samen met Stéphanie Staïesse werkten we aan netwerkverbreding via verschillende thema's. Ook de inspanningen van Koen Berwouts (Regionaal Welzijns-overleg) om ons voortdurend mee rond de tafel te zetten, leverden op.

Nu is er bij KRAS eindelijk een denkgroepje van mensen in armoede zelf, daar zou ik heel graag meer tijd in steken, zo'n groepje verder begeleiden, dat zou ik nog graag doen.

Op welke realisaties ben je bijzonder trots?

Bwah, er zijn er verschillende: de eerste ideeën rond een winkelsysteem in plaats van een voedselbedeling kwamen vanuit De Kring in Eeklo. Na een bezoek daar zagen de Krasdiensten in dat deze manier van werken respectvoller is tegenover de mensen in armoede. Later hebben we rond dit en andere thema's verder gewerkt, o.a. in samenwerking met Samenlevingsopbouw Gent. Het betekent heel wat voor het zelfbeeld en de waardigheid van mensen in armoede hoe ze geholpen worden. ►►►

TEKST: LUT VAEL – FOTO: JAN ROOMS

INTERVIEW RUDI VA

BIJ HET VERSCHIJNEN VAN DEZE FRANK ZIJN WE NOG NET NIET OP DE HOOGTE VAN DE WINNAARS VAN DE GENTSE SAMENLEVINGSPRIJS 2017. De stemronde is al wel voorbij. Daarom vonden we het een goed idee met één van de genomineerden te praten over het initiatief, zijn nominatie en een blik op de achtergrond van deze nominatie te geven. FRANK had een gesprek met Rudi Van Landeghem, genomineerd in de categorie individuen, huisbewaarder van de Gentse Haard in de wijken Meulestede en Watersportbaan, vrijwilliger bij vele Gentse organisaties waaronder CAW Oost-Vlaanderen, Hart voor Vluchtelingen, IN-Gent, Dzjambo. Door zijn werk als huisbewaarder is Rudi ook geen onbekende bij onze opbouwwerkers en een zeer gewaardeerde samenwerkingspartner.

Je bent genomineerd voor de Samenlevingsprijs 2017 van de Stad? Hoe is dat zo gekomen? Wie nomineerde je en waarom?

Dat weet je als kandidaat niet echt, maar ik heb wel een vermoeden. Het schijnt dat ik door zes verschillende personen voorgesteld ben. Het is de jury die uiteindelijk beslist heeft wie dan genomineerd werd. Hoe dat is gebeurd is me onbekend. Ik ken ook niemand van de jury of ik weet niet wie daarin zit. Maar de nominatie heeft te maken met mijn vrijwilligersinzet, niet zozeer met mijn werk.

Ben je al lang vrijwilliger en hoe ben je daarin terecht gekomen?

Jaren terug ben ik zelf door een enorm moeilijke periode gegaan. Het is pas op zo'n momenten dat je je vrienden en familie leert kennen. Ik wou dan ook iets terugdoen voor de maatschappij: stel je maar eens voor dat je iedereen moet achterlaten, net die mensen die je altijd tot steun zijn, je vrienden en familie, en je komt, vaak na vele gruwelijke belevenissen, terecht in een nieuw land. Daar sta je dan: je moet helemaal opnieuw beginnen maar hoe? Hoe hard heb je dan die uitgestoken hand niet nodig? Die uitgestoken hand wil ik zijn. Ik doe dat vrijwilligerswerk al twee jaar, maar ook in mijn werk probeer ik dat principe waar te maken. Ik trek me veel meer aan dan de gebouwen alleen!

Heb je het gevoel dat je als vrijwilliger iets kan betekenen?

Ik volg altijd een principe. Er zijn diverse groepen mensen die hulp nodig hebben. Ik vraag in elke organisatie naar een evenwicht. Wat we doen voor vluchtelingen moeten we ook doen voor kwetsbare Gentenaars.

N LANDEGHEM

Ik werk als huisbewaarder in sociale huisvestingsmaatschappij de Gentse Haard. Daardoor ken ik maar al te goed de problemen waar zij mee kampen. Vaak zijn dat dezelfde zaken als bij vluchtelingen: nood aan een luisterend oor, de weg niet kennen naar een dienst, iemand nodig hebben die zich sterk maakt voor jou ... In alles wat ik doe, kijk ik dus naar al die groepen. Ik zie zeker vooruitgang in wat we doen: mensen vinden een huis in de privésector door onze bemiddeling, we kunnen iemand een inboedel bezorgen, als ik mensen meeneem om hen de stad te leren kennen, is de lach of blik al veelzeggend genoeg.

Bij welke organisaties doe je vrijwilligerswerk en wat doe je dan precies?

Het is begonnen door me op te geven bij In-Gent voor Samen Gentenaar. Ik gaf me op om samen met vluchtelingen die toen op het ponton de Reno woonden activiteiten te doen. Ik leerde hen de stad kennen, organisaties, mensen en zo meer. Naarmate ze je vertrouwen stellen ze ook meer indringende vragen. Dat was mijn eerste buddie-ervaring. Daarna werd ik woonbuddie bij het CAW en nog later stond ik aan de wieg van het Woonsalon "Warme Harten zoeken een Thuis" een initiatief van Hart voor Vluchtelingen. Vaak is het zoeken en vinden van een huis het allerbelangrijkste. Daarna komt werk. In onze aanpak is de systematiek belangrijk, het stimuleren van de zelfredzaamheid, en op de juiste momenten de match maken. Er is veel discriminatie op de huurmarkt maar er is ook veel mogelijk als je mensen aanspreekt op hun verantwoordelijkheid. Als we voor 1 op 3 van onze gezinnen een match kunnen maken, dan denk ik wel dat we goed bezig zijn! Voor sommige mensen zijn wij als vrijwilligers niet geschikt te helpen: hun trauma's staan het terug oppakken van hun leven in de weg. Die mensen verwijzen we dan door naar professionele hulp.

Wat vraagt die inzet van je en wat krijg je ervoor terug?

Al mijn vrije tijd gaat naar mijn vrijwilligerswerk. Ik ga nu binnenkort voor de eerste keer in twee jaar eens een midweek met vakantie gaan. Het is belangrijk er te zijn,

mijn pupillen rekenen op mij. En ik krijg er ook zoveel van terug: een glimlach, een dankuwel, de blik van dankbaarheid ... het geeft me altijd weer veel nieuwe energie!

Hoe kijk je zelf naar je nominatie?

Ik voel me wel wat trots. Het moet toch zijn dat mijn inzet gewaardeerd wordt denk ik dan. Anderzijds heb ik ook wat een dubbel gevoel: waarom ik? Er zijn in onze mooie stad Gent alleen al duizenden vrijwilligers die elke dag het beste van zichzelf geven. Waarom ik, denk ik dan? Al die vrijwilligers verdienen dat evenveel als ik.

Ken je nog andere genomineerden?

Ik ken ze allemaal. Sommigen stellen zich vragen over de nominatie van Action maar zij zijn een zeer goed voorbeeld op vlak van een divers personeelsbeleid. Chris Bens is al zoveel jaren een hart voor de Stad. Voor mij staat zij zeker vooraan!

Wat vind je van het initiatief van de Samenlevingsprijs zelf?

Tja, een echte vrijwilliger gaat het hier niet voor doen, hé! Als het mensen teleurstelt omdat ze zich niet gezien voelen of het brengt mensen in een strijd tegen elkaar, dan zou ik dat jammer vinden. Als het mensen samen brengt OK. Deze stad heeft nog heel wat kansen om beter samen te werken. Er zijn wel de Commissies welzijn en sociale zaken en wonen in de Gemeenteraad maar die komen het werk op het terrein niet doen. Daar missen we een soortgelijke coalitie waarin vrijwilligers en professionele organisaties de handen in elkaar slaan. DAN zou er veel mogelijk zijn! Kan Samenlevingsopbouw die motor niet doen draaien?

Wel, ik wou je nog een laatste woord of laatste wens geven?

Dan raad ik toch iedereen aan die de mogelijkheid heeft om vrijwilliger te worden: je krijgt heel veel liefde en vriendschap terug. Er zijn zoveel vrijwilligerswerkingen in Gent die hulp nodig hebben, ook in je eigen buurt. Het loont echt! ■

►►► Ik ben zelf altijd heel erg bezig geweest met vrijwilligerswerk, dus het groeien in de zoektocht naar hoe we onze vrijwilligers beter ondersteunen vind ik ook wel belangrijk. Door kleine ingrepen in de logistieke infrastructuur kan de draaglast voor de vrijwilligers worden verminderd. Naar aanleiding van 20 jaar Kras krijgen onze vrijwilligers vorming rond veerkracht en bieden we hen verwensessies aan. Er is ook de evolutie in onze samenwerkingsrelaties. We hebben nu echte bewuste keuzes die we hard maken: van structurele samenwerking met beleid en partners bij armoedebestrijding, in gesprek gaan met de OCMW-voorzitter op onze KRASvergaderingen, het samenwerken met bv. de Arteveldehogeschool en de Gentse kapperscholen waardoor mensen in armoede gratis gekapt worden of hun voeten kunnen laten verzorgen. Dat zijn win-winsituaties die mettertijd gegroeid zijn. Ook de samenwerking met Samenlevingsopbouw Gent is veel veranderd. In Ieders Stem Telt zijn wij misschien wel de meest vasthoudende partner!

Naast 20 jaar KRAS wilden we ook toch even met een bloemetje gooien: jij gaat volgend jaar met pensioen! Wat gaat KRAS zijn zonder Ria, of zeg ik beter: wat gaat Ria zijn zonder KRAS?

Pensionering dat is voor mij een dubbel gevoel: mijn eigen tijd terugkrijgen. Maar ook afscheid nemen van een organisatie waarin je zelf zoveel jaren het beste van jezelf hebt gegeven. ►►►

Geen grote plannen, kleine dingen: ik zou mensen wel wat meer willen zien... mijn evenwicht tussen werkweek en weekend wat kunnen rekken, meer tijd voor de kleinkinderen, niet meer zeker of ik nog iets van (vrijwilligers)werk zou willen doen.

Wil je ons nog iets meegeven Ria? Een opdracht? Een nalatenschap?

Ik vind het heel ERG dat de armoede na 20 jaar nog altijd toeneemt. Ik vind dat er te weinig verontwaardiging is in deze tijd, te weinig solidariteit ook. De mensen lijken wel platgeslagen. Ik zou durven hopen dat er heel binnenkort iets kan gebeuren via het naar buiten brengen van heel wat KRASSE woonervaringen van mensen. Op de woonmarkt is de nood vandaag het grootst van allemaal!

Met dank aan: www.lisavandamme.be en www.karennachtergale.com

